

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Obdo/53/2019
Identifikačné číslo spisu: 6118360602
Dátum vydania rozhodnutia: 17.07.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Veselá Zemaníková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:6118360602.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: Slovenská autobusová doprava Zvolen, akciová spoločnosť, so sídlom Balkán 53, 960 95 Zvolen, IČO: 36 054 666, právne zastúpený advokátom JUDr. Milan Ružbársky, so sídlom Líščie údolie 139C, 841 04 Bratislava, proti odporcovi: Banskobystrický samosprávny kraj, so sídlom Námestie SNP 23, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 37 828 100, o nariadenie neodkladného opatrenia, na dovolanie navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43Cob/137/2018-212 zo dňa 10. januára 2019, jednomyseľne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43Cob/137/2018-212 zo dňa 10. januára 2019 z r u š u j e a v e c v r a c i a Krajskému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica uznesením č. k. 64Cb/134/2018-63 zo dňa 22. novembra 2018 rozhodol tak, že návrh navrhovateľa na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol a odporcovi náhradu trov konania o neodkladnom opatrení nepriznal.

2. V odôvodnení uznesenia uviedol, že navrhovateľ sa návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia zo dňa 31. októbra 2018 domáhal, aby bola odporcovi uložená povinnosť zdržať sa akýchkoľvek úkonov v konaní, ktorými by ohrozil, zmaril alebo inak znemožnil navrhovateľovi pokračovať v plnení zmluvy o výkone vo verejnom záujme v prímestskej pravidelnej autobusovej doprave na území Banskobystrického samosprávneho kraja č. 1335/2008/ODDDS, v znení dodatkov č. 1 až 9 najmä, aby uzatvoril zmluvu o výkone vo verejnom záujme v prímestskej pravidelnej autobusovej doprave na území Banskobystrického samosprávneho kraja s inými poskytovateľmi na obdobie od 1. januára 2019 až do 31. decembra 2023, okrem prípadu, keď skôr o jej neplatnosti rozhodne právoplatným rozhodnutím súd.

3. V obsahu odôvodnenia uznesenia, ohľadne návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, podrobne popísal konanie sporových strán, ich vyjadrené právne názory k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ako aj konštatovanie navrhovateľa, že ak bude mať súd za to, že je potrebné podať žalobu vo veci samej, navrhovateľ uviedol, že vo veci samej bude uplatňovať určenie, že právny vzťah založený

zmluvou v znení jej dodatkov č. 1 až 9 trvá aj v období od 1. januára 2019 až do 31. decembra 2023. Citoval ustanovenia § 324 ods. 1 C. s. p., § 325 ods. 1, 2 C. s. p., § 326 ods. 1 a 2 C. s. p. a § 329 ods. 1 a 2 C. s. p., spolu s odôvodnením akými dôkazmi navrhovateľ osvedčoval v jeho návrhu na nariadenie potrebu jeho vydania, účel neodkladného opatrenia a jeho nariadenia. Konštatoval, že v úspešnom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia bolo potrebné, aby navrhovateľ osvedčil, že je tu reálna a bezprostredná hrozba, že nebude naplnený zmluvný základ vzťahu založený zmluvou, zmluvy č. 1335/2008/ODDDS a že nebudú rešpektované legitímne očakávania vyplývajúce z tohto zmluvného vzťahu. V bode 7 odôvodnenia, súd prvej inštancie, dospel k záveru, že v čase rozhodovania súdu prvej inštancie, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, teda navrhovateľ potrebu neodkladnej úpravy pomerov neosvedčil, keď hodnoverne neosvedčil nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy. Z uvedeného dôvodu súd prvej inštancie návrh navrhovateľa na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

4. O nároku na náhradu trov konania rozhodoval podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 C. s. p.

5. O odvolaní navrhovateľa (list v spise č. 77), ako odvolací súd, rozhodol Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením sp. zn. 43Cob/137/2018-212 zo dňa 10. januára 2019 tak, že uznesenie Okresného súdu v Banskej Bystrici č. k. 64Cb/134/2018-63 zo dňa 22. novembra 2018 potvrdil.

6. V odôvodnení uznesenia s odkazom na citované ustanovenia § 324 a § 325 C. s. p. uviedol, kedy môže súd v zmysle zákonnej úpravy nariadiť neodkladné opatrenie, čo je predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia, ktoré sleduje úpravu pomerov a s poukazom na uvedené, sa stotožnil s právnym záverom súdu prvej inštancie, keď návrh navrhovateľa na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

7. V bode 23 odôvodnenia uznesenia, odvolací súd uviedol, že napriek tomu, že aj odvolací súd posudzuje uznesenie o neodkladnom opatrení podľa stavu rozhodujúceho v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie, zisťoval aj stav vecí v čase rozhodovania o odvolaní a na základe poznatkov získaných z dennej tlače a z internetu zistil, že navrhovateľ, rovnako aj SAD Lučenec, dopravca, ktorý mal uzavretú obdobnú zmluvu s odporcom pokračuje v plnení zmluvy a odporca tiež plní svoje povinnosti zo zmluvy tak, ako to odporca uviedol aj vo vyjadrení k odvolaniu.

8. Na základe uvedených dôvodov napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 C. s. p. ako vecne správne potvrdil.

9. Proti tomuto uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 10. januára 2019, sp. zn. 43Cob/137/2018-212 podal navrhovateľ dovolanie (list v spise 224).

10. Prípustnosť dovolania označil ustanovením § 420 písm. f/ C. s. p. a dovolací dôvod vymedzil tým, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil stane (navrhovateľovi), aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podaným dovolaním sa domáha napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

11. Skutočnosť, že ide o dovolane prípustné podľa § 420 C. s. p. odvodil od záväzného právneho záveru uvedeného vo viacerých rozhodnutiach Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, že konanie, ktoré konzumuje vec samu a rozhodnutia o takomto návrhu vydané majú povahu rozhodnutia vo veci samej, čo je základnou podmienkou prípustnosti dovolania. Posudzujúc jeho návrh na nariadenie neodkladného opatrenia podľa jeho obsahu s požiadavkou na rozhodnutie súdu aj s dôvodmi v ňom uvedenými, navrhovateľ má za to, že podaný návrh na nariadenie neodkladného opatrenia konzumoval rozhodnutie vo veci samej.

12. I keď konanie o neodkladnom opatrení preferuje podľa súčasnej právnej úpravy rýchlosť rozhodovania o návrhu na rozhodnutie na neverejnom pojednávaní bez výsluchu procesný strán bez dokazovania a podobne, teda favorizuje jednu procesnú stranu, navrhovateľ konštatoval, že realizácia

všetkých procesných úkonov, ak sú potrebné a účelné pre spravodlivé rozhodnutie sa nevyklučuje. Za uskutočnenie procesných úkonov v súlade s právnou úpravou v C. s. p. sa vyžaduje, keď napríklad odvolací súd dopĺňa dokazovanie alebo keď zašle dovedy nedoručený návrh na nariadenie neodkladného opatrenia protistrane. V konkrétnej veci súd doručil návrh a rozhodnutie súdu prvej inštancie odporcovi, odporca sa k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyjadril, pričom jeho vyjadrenie, navrhovateľovi nebolo na zaujatie stanoviska doručené. Odvolací súd, v jeho rozhodnutí vzal pre svoje rozhodnutie okolnosti tvrdené odporcom, bez vyjadrenia navrhovateľa, teda bez jeho konfrontácie, čím nepostupoval v súlade so zásadou spravodlivého súdneho konania. Takýto postup odvolacieho súdu dovolateľ označil za nesprávny procesný postup v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p a zároveň namietal, že odvolací súd neuviedol v odôvodnení, čo pri novom dokazovaní z dennej tlače a internetu konkrétne zistil, čím tiež došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. Odporca sa k dovolaniu navrhovateľa vyjadril, podaním zo dňa 4. júna 2019, doručeným súdu 6. júna 2019. Uviedol, že v plnom rozsahu sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, ako aj s rozhodnutím druhoінстанčným, z ktorých obsahu je zrejmé, že navrhovateľ žiadnym relevantným spôsobom neosvedčil neodkladnosť uloženia ním požadovaných povinností. Podľa odporcu, z jeho postupu je jednoznačne preukázané, že má záujem na zachovaní pravidelnej prímestskej doprave na území bansko-bystrického samosprávneho kraja prevádzkovaných najmä navrhovateľom a žiadny dôvod na uloženie neodkladného opatrenia neexistuje a ani neexistoval.

14. K tvrdeniu navrhovateľa, že bol ukrátený na jeho procesných právach, odporca vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že toto tvrdenie navrhovateľ nepreukázal a mal zároveň dosť možností a priestoru už v rámci podania návrhu uviesť všetky okolnosti súvisiace s vecou. Navrhol dovolanie navrhovateľa odmietnuť v zmysle § 447 písm. f/ C. s. p.

15. Najvyšší súd Slovenskej republiky (§ 35 C. s. p.) prejednal dovolanie navrhovateľa, po zistení, že bolo podané v zákonnej lehote za účinnosti C. s. p., oprávnenou osobou (§ 429 C. s. p.) a skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je dovolanie prípustné.

16. Predmetom dovolania je uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 10. januára 2019 sp. zn. 43Cob/137/2018-212, ktorým bolo rozhodnuté za účinnosti C. s. p.

17. Ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti (§ 470 ods. 1 C. s. p.).

18. Konanie začaté do 30. júna 2016 na vecne, meste kauzálne a funkčne príslušnom súde podľa predpisov účinných do 30. júna 2016 dokončí súd, na ktorom sa konanie začalo (§ 470 ods. 4 C. s. p.).

19. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosti opravného prostriedku zodpovedá právna úprava prípustnosti.

20. Podľa § 419 C. s. p. proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie ak to zákon pripúšťa.

21. Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak:

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

22. V danom prípade navrhovateľ označil prípustnosť dovolania ustanovením § 420 písm. f/ C. s. p. z dôvodu, že súd nesprávnym postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

23. Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak:

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C. s. p.).

24. Dovolanie je zásade prípustné len proti meritórnym rozhodnutiam a nemeritórnym rozhodnutiam, ktorým sa konanie končí.

25. Základnou otázkou pre posúdenie dôvodnosti dovolania navrhovateľa je, či odvolací súd tým, že potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie bez toho, aby navrhovateľovi doručil vyjadrenie odporcu k jeho odvolaniu, znemožnil takýmto nesprávnym procesným postupom navrhovateľovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

26. Úspešné uplatnenie dovolania je vždy nevyhnutne podmienené primárnym záverom, dovolacieho súdu, že dovolanie je procesne prípustné a až následným sekundárnym záverom dovolacieho súdu, že tento opravný prostriedok je aj opodstatnený.

27. Pri skúmaní tvrdenia dovolateľa, ohľadne prípustnosti dovolania, sa dovolací súd stotožnil s jeho tvrdením, že ide o dovolanie prípustné s poukazom na ustanovenia § 420 C. s. p.. Pravdou je, že návrh na neodkladné opatrenie ako uviedol navrhovateľ, konzumuje vec samu, keďže návrh vo veci samej podaný nebol a navrhovateľ potrebu podať návrhu vo veci samej nechal na úvahu súdu, z čoho je jednoznačné, že v konkrétnej veci ide o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí a teda ide o dovolanie prípustné.

28. Druhou otázkou, pre posúdenie dôvodnosti dovolania je, či odvolací súd tým, že vo veci odvolania navrhovateľa, proti uzneseniu súdu prvej inštancie rozhodol bez toho, aby doručil vyjadrenie odporcu k odvolaniu navrhovateľa, navrhovateľovi a vo veci rozhodol, takýmto nesprávnym postupom znemožnil strane (navrhovateľovi), aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 C. s. p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade ustanovenej v tomto ustanovení. Za takúto vadu navrhovateľ považuje nemožnosť vyjadriť sa k obsahu stanoviska odporcu k jeho odvolaniu, keďže mu toto stanovisko doručené nebolo.

29. Z rozhodnutia zo dňa 30. mája 2019, sp. zn. 3Cdo/101/2018, uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je zrejmé, že postupom odvolacieho súdu spočívajúcim v doručení vyjadrenia k odvolaniu po vydaní rozhodnutia o odvolaní, dochádza k porušeniu článku 6 ods. 1 Dohovoru aj k znemožneniu účastníkovi v uskutočňovaní jemu patriacich procesných práv v miere predpokladanej ustanovením § 420 písm. f/ C. s. p. Skutočnosť, že došlo v konaní k procesnej vade zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ C. s. p. je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutia vydané, v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považovaná za správne.

30. Citované uznesenie Najvyššieho súdu tým, že za porušenie článku 6 ods. 1 Dohovoru označuje postup odvolacieho súdu v doručovaní k odvolaniu až po vydaní rozhodnutia o odvolaní, v podstate konzumuje aj okolnosť, keď odvolací súd vyjadrenie k odvolaniu odporcu, navrhovateľovi nedoručil vôbec. Z uvedeného je zrejmé, že v konaní došlo k procesnej vade zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ C. s. p. a teda ide o okolnosť, pre ktorú musí dovolací súd, napadnuté uznesenie zrušiť, pretože ide o rozhodnutie vydané v konaní postihnuté tak závažnou procesnou vadou.

31. Totožný právny názor vyplýva aj z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2ObdoV/4/2017 zo dňa 28. júna 2017, v ktorom odôvodnení, dovolací súd jednoznačne uviedol, že samotná strana sporu má možnosť posúdiť, či a do akej miery je písomné vyjadrenie protistrany právne významné, či obsahuje také skutkové a právne dôvody, na ktoré je potrebné z jej strany reagovať alebo inak je vhodné sa k nemu vyjadriť: nezáleží pritom, aký je jeho skutočný účinok na súdne rozhodnutie. Inak povedané požiadavka „kontradiktórnosti konania“ sa chápe čisto formálne. Z jej hľadiska v podstate nezáleží alebo málo záleží na skutočnosti obsahu a význame informácie alebo argumentov predložených súdu (viď nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 168/2012).

32. Z textu odôvodnenia je zjavné, že porušením princípu právnej rovnosti zbraní znamená, že „vadným“ postupom súdu je, ak sa jedna zo strán dostáva do nevýhodnejšieho postavenia v porovnaní so stranou vystupujúcou v opačnom procesnom postavení. Dotknutá strana v dôsledku takéhoto postupu súdu, nemá v porovnaní s protistranou možnosť byť pred rozhodnutím súdu oboznámená so všetkými skutočnosťami, ktoré sú podkladom pre samotné rozhodnutie a nemá možnosť ovplyvniť rozhodnutie súdu vyvrátením argumentov, ktoré súdu uviedla protistrana. Týmto postupom sa znemožňuje realizácia procesných práv, ktoré zákon priznáva, čo má za následok nielen porušenie práva na súdnu ochranu (čl. 6 ods. 1 ústavy a porušenie práva na spravodlivé súdne konanie. Článok 6 ods. 1 dohovoru, ale aj naplnenie dovolacieho dôvodu (§ 237 písm. f/ O. s. p.). Citovaný právny názor vyplýva z niekoľkých rozhodnutí, napr. z rozsudku z 13. januára 2015 k sťažnosti č. 17127/12 pre porušenie článku 6 Dohovoru, Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 283/2011-104 zo dňa 14. septembra 2017 a iné.

33. Fakt, že odvolací súd nedoručil vyjadrenie odporcu k odvolaniu navrhovateľa, navrhovateľovi je nesporný, a preto navrhovateľ v dovolaní opodstatnene namietal nesprávny procesný postup súdu, ktorým bolo znemožnené strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C. s. p.).

34. Inštitút nariadenia neodkladného opatrenia je upravený v ustanoveniach § 328 a nasl. C. s. p. a z obsahu jednotlivých ustanovení jeho cieľom je zabezpečenie rýchlej úpravy, čo vyplýva aj z textu ustanovenia § 328 ods. 2 C. s. p., „že o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do 30 dní od doručenia návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý spĺňa náležitosti podľa § 326 C. s. p.

35. Na konanie podľa tejto časti sa primerane použijú všeobecné ustanovenia o konaní, ak nie je ustanovené inak (§ 354 C. s. p.).

36. V danom prípade, Krajský súd v Banskej Bystrici (odvolací) umožnil v zmysle ustanovenia § 329 ods. 1 C. s. p. protistrane (odporcovi) vyjadriť k odvolaniu navrhovateľa proti rozhodnutiu, ktorým bol návrh na neodkladné opatrenie zamietnutý, ale už toto vyjadrenie odporcu navrhovateľovi nezaslal.

37. Z žiadneho právneho ustanovenia nie je zrejmé, že v takomto prípade, t. j. v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia by takýto postup súdu nebol porušením zásady rovnosti zbraní, napriek tomu, že ide o konanie, ktoré má zabezpečiť rýchlosť konania a nie zbytočné prieťahy.

38. Najvyšší súd Slovenskej republiky (§ 35 C. s. p.) s poukazom na uvedené dôvody, uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43Cob/137/2018-212 zo dňa 10. januára 2019 v zmysle ustanovenia § 449 ods. 1 C. s. p., preto zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie (§ 450 C. s. p.).

39. V ďalšom konaní je odvolací súd v súlade s ustanovením § 455 C. s. p. viazaný právnym názorom dovolacieho súdu vysloveným v tomto uznesení.

40. O trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania rozhodne odvolací súd v konečnom rozhodnutí (§ 453 ods. 3 C. s. p.).

41. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.